UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm XXXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96504

Visual Library

pro reformatione facienda in capite, & in membris contra dictum Abbatem fuerit recurſum ad Papam exiſtentem extra vrbẽ in ciuitate Bononiæ, & alibi, &
12 † ꝯñr cum negotium fuerit inchoatum coram Papa, ad ipſum ẽt ſuper omnibus incidentibus, & dependẽtibus eſt recurrendum, nec alius inferior põt ſe intromittere ſuper hac cognitione priuationis, & remotionis. arg. c. ut noſtrum. cum ibi not. de app. c. nomẽ. 2. q. 1. c. licet. de off. leg. & c. eccleſia. il 2. ut lit. pendẽ. & ex his infertur, ꝙ cum negotium reformationis, & correctionis eſſet coram Papa inceptum ꝯ Abbatẽ, & adhærentes ſuos, non licuit Abbati, nec alteri inferiori, ad quem aliàs ius procedendi ſpectaſſet, ꝯ denũciantes, & procedentes aliquid attentare, & innouare, cum iam illud effectum fuerit negotium Papæ. d. c. ut noſtrum. & per Abb. in d. c. pen. ¶ Qñ † aũt negotium
13 dicatur cœptum ad hoc, ut non poſſit hmõi priuatio, & remotio fieri, in hoc dico recurrendum eſſe ad ea, quæ uoluit Ant. in d. c. pe. de accuſ. in 3. q. quem ſequuntur Anan. Feli. & alij ibi, qui uoluit negotium dici cœptum quò ad hunc effectum, qñ monachi ſubditi iter arripuerunt ad ſuperiorem, uel ad Papam cõtra Abbatem propter inquiſitionem impetrandam, ſeu denunciationem faciẽdam. c. dilecti. & c. de priore. cum ibi not. de app. ſed in caſu noſtro præfati fratres remoti, & priuati nedum iter arripuerunt ad Papam, ſed etiã illi denunciauerunt, & ab eo petierunt reformationem debere fieri in capite, & in membris pro bono publico dictæ congregationis, ergo negotium dicebatur cœptum tpe, quo præfatus Abbas, & alij prælati ei adhærentes ex literis Reuerendiſs. Dñi Protectoris amouerunt, atq; priuauerunt dictos fratres Abbatia, & Prioratu, & cõſequenter ſumus in caſu d. c. pen. & eorum, quæ ſupra diximus. Et quamuis ex prædictis colligi poſſit rñſio ad ea, quæ ſupra in cõtrarium adducta fuerunt, tamen ſpãliter reſpondẽdo dico, in primis non obſtare conſtitutionem dicti monaſterij, quia illa habet locum, quando aliquis monachus, ſeu prælatus dicti monaſterij malitioſè, & fraudulenter ſtatum quietum dictæ congregationis turbaret, & contumaciter, & malitioſè, & abſq; iuſta, & legitima cauſa ſe contra Abbatem dicti monaſterij opponeret. Sed in caſu noſtro dicti frater Vincẽtius, & frater Ioannes Bapt. & alij illis adhærentes, qui fuerunt priuati, & amoti, non malitioſè, nec malo animo, & contra utilitatem monaſterij ſe oppoſuerũt regimini dicti Abbatis, & ſuorum adhærentiũ, ſed bono animo, & pro cõi utilitate totius congregationis, vcȝ, pro reformatione, & correctione facienda in capite, & ĩ membris, ut notorium eſt, & maximè prout notum eſt Sanctiſs. D. N. Papæ, quæ dr̃ iuſta, & legitima cã, propter quam quis potius eſt laudãdus, quàm grauandus, ut eſt tex. in d. c. pen. de accu. & c. uenerabili. cum ibi not. de off. deleg. ergo ob hanc cãm præfati fratres non potuerunt pęna dictæ conſtitutionis puniri, nec grauari, & grauati, ſeu priuati, & remoti debent ex officio Papæ reſtitui, ut in d. c. pen. cum ibi not. per do. Anto. Abb. & alios, & in c. cum dilecta. in glo. fi. de reſcr. cum iis, quæ habentur in d. c. cum ſingula. de præb. in 6. Præterea illa conſtitutio emanauit ad effectum, ne turbaretur pacificus ſtatus dicti ordinis, petere autem reformationem in capite, & in mẽbris dicti ordinis, non eſt turbare illius ſtatum pacificum, ſed eum augere, & ad quietem reducere, ut in d. c. pen. cum ibi not. & cum ſim. quæ poſſent allegari, ergo &c. ¶ Non obſt. ſecũdum, de quo ſupra, quia
14 reſpondetur, † quòd quamuis uia ordinaria tales fratres remoti non poſſint petere ſe reſtitui, tamen poſſunt hoc petere extraordinariè, implorãdo officium ſuperioris, hoc eſt Papæ, per text. in d. c. pen. ut uoluit ibi Doctorum communis ſchola, qui ſic declarãt verba Inno. ut habetur per dom. Ant. Abb. Anan. Feli. &
15 alios. Præterea † monachus remotus ab Abbatia, ſeu à Prioratu conuentuali, & clauſtrali, qui aliàs non poteſt petere reſtitutionem. d. c. cum ad monaſterium. §. ad tales. & in c. 2. cum gl. in fi. de ſta. mo. ſi fuerint remoti ex odio Abbatis, & ſuperioris remouentis, & ſic ex iniuſta cã, quod pręſumitur ex eo, ꝙ fuerunt remoti ab Abbate denunciato, & poſt petitam ab eis correctionem, & reformationem in capite, & in membris, & poſt denunciationem ab eis factam contra Abbatem, & ei adhærentes, debent reſtitui ad eorum prælaturas, & officia, tanquam priuati, & remoti ex cã iniuſta, & ex odio, ut uolunt Doct. & maximè Mod. in d. c. cum ſingula. in prin. per tex. in d. c. pe. & ſupra dixi, & conſequenter infertur, ꝙ præſati fratres remoti, & priuati, ut ſupra, non fuerunt, nec dici potuerunt rebelles, & inobedientes, ex quo propter bonum publicum totius ordinis inſtiterunt, & inſtant coram S. D. Noſtro ſuper dicta reformatione, & correctione facienda in capite, & in membris, quæ omnino facienda eſt, ſi appareat, & utile ſit illã fieri pro pacifico ſtatu dictæ congregationis, & animarũ: & ideo ob hanc cauſam, non obſtantibus cõſtitutionibus, & indultis dicti ordinis, licitum eſt monachis, & prælatis illius recedere ab obediẽtia Abbatis, & accedere ad curiã, & ad pedes S. D. N. pro huiuſmodi reformatione facienda, abſq; timore alicuius pœnæ, quæ non habent locum in caſu iſto, ſed ſolum quando aliquis malitioſè, & abſq; cauſa iuſta concernẽte bonum publicum accedere uellet, ut in d. c. pen. c. ad Romanam. 3. q. 6. & c. prior. cum ibi not. de appel. Laus Deo.

S V M M AE.

1 *Eccleſiæ ad reparationem pontium, & uiarum cum laicis conferunt, atque contribuunt.*
Et an ſit uerum. nu. 21.
2 *Leges ciuiles diſponentes eccleſias cum laicis teneri ad onera cauſa neceſſitatis, & communis utilitatis impoſita, & præcipuè ſi pietatem ſapiunt à iure canonico dicũtur approbatæ, & in utroque foro ſunt ſeruandæ. contra nu. 22.*
3 *Eccleſiæ ad onera maximè patrimonialia neceßitatem, & communem etiam clericorum utilitatem reſpicientia unà cum laicis tenentur.*
4 *Et an, & quomodo hoc ſit uerum, & eccleſiæ ad ea cogi poſſint. & nu. 5. 12. & 13. ubi hoc declaratur.*
6 *Eccleſiæ ad ſolutionem gabellæ, & datiorum tenentur, & quando. & num. 8.*
7 *Eccleſiæ, quando, & ad quæ onera unà cum laicis contribuere teneantur.*
9 *Clericorum, & eccleſiarum bona, dicuntur bona pauperum, & pro redemptione, & alimonia pauperum alienari poſſunt.*
10 *Eccleſiæ ad onus rebus impoſitum ante, quàm res illæ ad eccleſias peruenirent, tenentur.*
Et quomodo hoc procedat. nu. 29.
11 *Lex interpretans in dubio debet intelligi in terminis legis interpretatæ.*
12 *Cap. non minus. & c. aduerſus. de immun. eccl. de quibus oneribus intelligant. & nu. 18.*
14 *Clerici ad onus extraordinarium unà cum laicis ſoluendum inconſulto Papa ſe impunè obligare nequeunt.*
15 *Clerici, & eccleſiæ ad onus extraordinarium regulariter non tenentur.*
16 *Ad onus perſonis pro rebus impoſitum nec clerici, nec eccleſiæ, nec laici ciues non ſubditi tenentur.*
17 *Et conſuetudo contraria ſolum laicis, & non clericis, nec eccleſijs nocet.*
18 *Cap. 1. de imm. eccl. in 6. & in c. quanquam. de cenſi. eo. li. declarantur.*
19 *Impoſitiones ſpeciales, quæ ſint, & quando ad eas nec eccleſiæ, nec laici forenſes teneantur.*

Eccleſiæ

20 *Eccleſiæ an ratione pietatis ad onera unà cum laicis contribuere teneantur.*
21 *L.ad inſtructionem.& l.neminem.C.de ſacroſ.eccle.correctæ.*
22 *Leges imperiales expreſſè diſponentes, & mentionem facientes de eccleſiis etiam ad earum fauorem ſunt ipſo iure nullæ.*
Idẽ, & magis de opinione Doct.ſuper his legibus fundata.nu.24.
23 *Opinio doctorum etiam communis reijcitur, quando reperitur expreſſa iuris diſpoſitio in contrarium.*
24 *Diſpoſitio legalis neceſſaria, doctorum uerò magiſtralis.*
25 *Clerici ad cuſtodiam ciuitatis quando unà cum laicis teneantur.*
26 *Onera quę dicantur à ſacris canonibus prohibita clericis imponi.*
27 *Lex referens declaratur, & interpretatur à lege relata, & omnia in lege relata dicta cenſentur poſita in lege referente.*
28 *Principium conſtitutionis inſpiciendum tanquam fundamentum, quando generale eſt, & ab eo ſumenda eſt interpretatio.*

EPITOME.

Ecclesias, & clericos tam de iure cõi, q̃ ex literis apoſtolicis, de quibus hic mentio habetur, ad onera hic expreſſa perſonis ipſis pro rebus impoſita, etiam communem utilitatem, & neceſſitatem continentia non teneri unà cum laicis contribuere, demonſtrat̃.

CONSILIVM XXXI.

Consvltatio hæc noſtra in præſenti cauſa tendet ad determinãdũ, utrum clerici, & aliæ perſonæ eccleſiaſticæ habentes bona ſtabilia in ciuitate, & territorio Ferrariẽſi ultra onus annuatim, durãte anno duodecimo, ipſis impoſitũ pro conſtructione, & reparatione riparum, & aggerum Padi, & murorũ ciuitatis, ac põtiũ, & aquæductuum, nec non pro ſtudij generalis in dicta ciuitate conſeruatione, de quo in diuerſis literis apoſtolicis à diuerſis Pontificibus, & præcipuè à Paulo ij. emanatis, ad aliud onus ex cauſis prædictis iniunctum, & ut vulgo dr̃, pro cornellis, & paraduciis, quæ fiunt pro tuitione, & conſeruatione dictorum aggerũ, uirtute dictarum literarum, uel ſaltem de iure cõmuni teneantur, & ad cõtribuendum à cõmunitate, & ciuibus dictæ ciuitatis quoquo modo cogi poſſint. Quæ materia quãuis ob uarias opiniones Doct. antiquorũ, & modernorum tam canoniſtarum, q̃ legiſtarũ & in lecturis, & in conſilijs in ſe ualde difficilis, & intricata reddatur, tamen in caſu occurrẽti facile erit pedes firmare, & alteri parti adhærere, ut ex infra dicẽdis liquidè conſtabit. Et in primis pro parte cõitatis Ferrarienſis, & ad illius fauorẽ plura facere uidentur,
1 primo † tex.in l.ad inſtructionem, aliàs ad inſtructiones.& in l.neminem.C.de ſacroſ.eccl.ubi eccleſiæ ad reparationẽ pontium, & uiarũ contribuere, & conferre tenentur: & dicit Do. Card.in c.non minus. de im-
2 mu.eccl.ꝙ † leges ciuiles diſponentes eccleſias teneri cum laicis ad onera, quæ imponuntur cauſa neceſſitatis, & cõis utilitatis, & præcipuè ſi ſapiunt pietatẽ, approbatæ à iure canonico dicuntur, & ſic ſeruandæ ſunt in utroq; foro, qm̃ cum non ſint reprobatæ, illis ſtandũ eſt.c.cũ expediat. de elect.in 6. & in hoc Doct. magis cõiter concordare uidentur allegãtes dicta iu-
3 ra ciuilia cõtra eccleſias. ¶ Secũdo. optimè facit † tex. in c.peruenit.de immu.eccl. iuncto c.igitur.cum ſeq. & ſeq.23.q.8. ubi clerici, aliæq; eccleſiaſticæ perſonæ tenentur aduerſus inuadentes, ſeu aggredientes ciuitatem, & loca chriſtianorum arma ſumere, & ciuitatem unà cum laicis pro neceſſitate, & cõmuni utilitate cuſtodire: ſed onera, de quibus agitur, neceſſitatẽ, & cõem utilitatẽ etiam clericorũ reſpiciunt, cũ ſint impoſita pro reparatione riparũ, & aggerũ Padi, & dicuntur eſſe onera patrimonialia, ut infra dicetur, qa imponunt̃ clericis pro rebus ſuis, uidelicet ad ſoluendũ certum quid iuxta uires facultatũ, & ſui æſtimi, ergo magis ad hæc onera ſoluenda tenẽtur, cum eccleſiæ, ſeu perſonæ eccleſiaſticæ magis ad onera realia, & patrimonij teneantur, quã ad merè perſonalia, de quibus in d. c.peruenit. cũ ſi. ut eſt de mente omniũ, & maximè Abb.in d.c.non minus.poſt Inn. ¶ Tertio adduco id, quod uoluit Abb.in d.c.nõ minus. in pen.
4 col.in uer.fateor tamen &c.dicens, † ꝙ pp cõem etiã utilitatem, & neceſſitatẽ clerici nõ tenentur ad onera, niſi illa fuerint impoſita de eorum conſenſu, ſed ſi clerus abſq; iuſta cã nollet conſentire, tunc populus poteſt adire ſuperiorẽ eccleſiaſticũ, qui clericos compellat: & quod hoc in caſu non eſt opus Papã conſuli, eiuſq; licẽtiam haberi, iuxta c.aduerſus. de immu. eccle. qm̃ impenſa eſt facienda, & onus eſt impoſitũ non ſolum propter utilitatẽ publicam, ſed ẽt propter utilitatẽ priuatã, & particularẽ ẽt eccleſiarũ, & bonorũ ſuorũ, & ſic ſecundum Abb. ſumus extra caſum d. c.aduerſus. qui loquitur, quando onera eſſent ſolum ad utilitatẽ publicam: dicitq; ibi Abb. hæc dicta ſua eſſe benè notanda tanquam optima, & à nemine conſiderata. ¶ Quarto ponderãdæ ſunt in hoc literæ apoſtolicæ tam Pauli, q̃ aliorum pontificum tam cõitari Ferrariæ, q̃ clericis dictæ ciuitatis conceſſæ, in quibus cauetur ipſos clericos, ſeu eccleſiaſticas perſonas nõ debere, nec poſſe ad aliud onus cogi ultra id, de quo in dictis literis, qđ ab ipſis ſacris canonibus exigi prohibeatur, ergo ſi à ſacris canonibus prohibitũ non reperiatur, illud exigi poterit: ſed onus, de quo agit̃, nõ eſt à ſacris canonibus prohibitũ, immò permiſſum; cũ fuerit, & ſit impoſitũ ob neceſſitatem, & cõtineat cõem, & priuatã utilitatem etiam eccleſiarũ, quia ſic bona particularia eccleſiarũ conſeruantur, & à periculo inuaſionis, & inundationis aquarũ defendũtur, quo caſu de iure etiam canonico tali oneri eccleſiæ ſubijciuntur. d.l.ad inſtructionẽ.cum ſi. ſupra allega. ergo ex diſpoſitione, & mente dictarum literarum eccleſiæ huic oneri contribuere tenebuntur. Pondero etiam dictas literas Pauli ij. à cæteris Romanis pontificibus confirmatas in illa parte, qua inhibetur, ne ſupra id, quod dictum erat, clerici tam regulares, q̃ ſeculares angarientur, ſeu aggrauẽtur occaſione quorũcunq; ſecularium onerum, ergo ſi eſſent onera, quæ reſpicerent ẽt clericos, & perſonas eccleſiaſticas, quale eſt id, de quo agitur, cũ ſit impoſitum pro neceſſitate, & cõi utilitate etiã eccleſiarũ, ut dictũ eſt, & de ſe patet, clerici profectò ad illa poſſent angariari, & aggrauari. ¶ Quinto hãc opi.ↄfirmo auctoritate pluriũ
5 Doct.& fortè magis cõmuniter, qui uolunt, † ꝙ ubi neceſſitas magna, & utilitas cõis particularis etiã eccleſiarum uerſatur, laici auctoritate iudicis eccleſiaſtici poſſint cogere clericos ad cõtribuendum abſq; aliqua ſedis apoſtolicæ conſultatione, ut in terminis uoluit Abb.in d.c.nõ minus.in pen.col.uer.fateor tamẽ quod. idem & ferè in terminis noſtris uoluit Pet. de Anch.in d.c.non minus.per tex.in d.l.ad inſtructionem. cum ſi. dicens, ꝙ circa murorũ conſtructionẽ, & refectionẽ neceſſariã, ut propter guerrã, uel illius ſuſpitionem, eccleſia tenetur contribuere, ſecus quo ad uoluntaria, ut etiam uoluit Iacob. Butrig.in d.l.ad
6 inſtructionem. dicens etiam, ꝙ † eccleſiæ ad ſolutionem gabellę portarum pro plauſtris, & curribus tenẽtur, ſi gabella conuertitur in reparationẽ uiarũ, & põtium: qm̃ ita de eccleſiæ, ſicut de priuatorum utilitate agitur: & ex his Pet.de Anch.in d.c.non minus. gene-
7 ralẽ inferebat doctri.ꝙ † quoties tractatur de generali, & cõi utilitate tam clericorũ, q̃ laicorum ſimul, & mixtim, tunc clerici tenentur unà cum laicis ad onera à ciuitate impoſita contribuere: & ideò aliàs conſultum fuit, prout aſſerit ſe audiuiſſe, quòd eccleſia ẽt teneri debet ad aggeres, qui fiunt in littore maris ad euitandũ inundationes, quæ damnum oĩbus paſſim

inferebāt pp cōe periculū,idēq; dicēdum uidetur ad
euitādū rapinas,incendia,captiuitates militū, & ho-
ſtiū,ueluti hoc vltimū fuit ex mēte Bar.in l.nullus.C.
8 de curſu publi.lib.12.ubi dixit,†clericos teneri, & ſi-
mul cū laicis poſſe aggrauari ad ſoluēdū datia, & col
lectas,& ad alia munera ſordida,ad quæ aliàs nō tenē
tur,ut in d.l.ad inſtructionem.ob periculū guerræ e-
uitandū:nā in hoc uertitur publica vtilitas, ac ēt pie-
tas:ſic.n.defenſantur pauperes pſonæ,uiduæ,pupilli,
& aliæ miſerabiles pſonæ à damnis,& periculis,& ubi
uerſatur pietas,& utilitas publica, eccleſia tenetur cō
tribuere.l.iubem⁹ nullā.C.de ſacroſ.eccl.d.l.ad inſtru
ctionē.& d.c.2.de immu.eccl.cū ſimil.ergo & in caſu
occurrenti eccleſia teneri debet,cū agatur de repara-
tione aggerū,& riparū padi,& conſequēter de utilita
te publica,& pietate,nā ſi aggeres,& ripæ ui,& impe
tu fluminis rūperentur, fierent maximæ inundatio-
nes,& dāna nō modo diuitibus,ſed etiā uiduis, pupil
lis,& alijs miſerabilib⁹ pſonis īferrētur,ergo cū adſit
publica,& priuata utilitas cōis,& pietas,eccleſia tene
9 bitur conferre:quoniā†bona clericorū, & eccleſiarū
dicūtur bona pauperū,c.fi.cū gl. 16.q.1. & illa pro re-
dēptione,& alimonia pauperū poſſunt alienari c.au-
rū habet eccleſia,& ibi in ſumma 12.q.2.& in hāc ſen
tentiā cōcurrūt uiri maximæ auctoritatis,ut fuit Bal.
in d.l.ad inſtructionē.& in tit.de pace cōſtā. ī uer.mu
nitione.Sali.ī d.l.ad inſtructionē.Barb.in cōſ.29.in 4.
uol.& ī cōſi.1.in 3.Iaſ.ī l.placet.C.de ſacroſ. eccl.ubi.
in fi.4.col.plures allegat,uidelicet Card.ī clem.1.col.
16.de uit.& hon.cler.Alex.ī cō.68.in2.uol.& Cæpol.ī
trac.ſeruitutū,ſub rub.de uia.in q. 25. idēq; uoluit ſo-
lēnis doctor Guid.Pap.in q.78.& gl.in d.c. nō minus.
quare hæc vr̄ eē cōis opinio, q̄ in iudicando ſequēda
eſt,ad tradita in c.1.p Io.And.Ab.& cōiter alios circa
10 fi.extra de cōſt.¶Vltimo vr̄ dđ m,†ꝙ cū onus,de quo
tractatur, ſit onus reale, ſeu patrimonij ſaltem rōne
rerū,quibus ante,quàm ab eccleſias peruenirent, ta-
le onus erat impoſitum, eccleſiæ,& perſonæ eccleſia
ſticæ contribuere teneantur ad ea,quæ habētur p In-
no.in d.c.nō minus.& ibi Abb.in 3. col.in uerſ.uenio
ad primū &c.Bar.in d.l.unica.C.de mulier.&c.Bal.in
d.l.omnes. & Abb.in d. cōſi.3.in 1.uol. & hoc in caſu
propriè conſuluit Barb.in d.conſi.1.in 3.uol. & habe
tur per Iaſ.& alios in d.l.placet,et in d.l.neminem. et
in c.fin.de ui.et hone.cle.& Hoſt.in ſumma de immu.
eccle.in §. quibus in 1.col. ¶Pro parte uerò clericorū
& perſonarum eccleſiaſticarum ciuitatis, & diœceſis
Ferrarien.ꝙ ultra onus impoſitum pro annis duode-
cim,& multoties ad alios duodecim annos proroga-
tum,ut in literis diuerſorū pontificū, Pauli uidelicet
2.Sixti,Alexādri,Iulij,Clemēt.& Pauli moderni ipſis
clericis tā regularibus, quàm ſecularibus conceſſis,
non poſſint aggrauari ad contribuēdum pro aſſertis
cornellis,et paraducis ſic vulgo nominatis, ſiue lo-
quamur attentis dictis literis apoſtolicis,ſiue de iure
canonico,et conſequenter quòd huiuſmodi exactio
ſi fieret,diceretur contra prohibitionem ſacrorū ca-
nonum fieri, multa cōſiderari poſſunt, et in primis
induco tex.in d.c.nō minus.qui emanauit à concilio
Lateran.ad fauorē eccleſiarum. Et quamuis aliqui di
cant illum loqui in caſu,quādo clerici, et aliæ perſo-
næ eccleſiaſticæ aggrauarētur ad ſoluēdū onera,quæ
ſolum ad aliquos pertinerent,et conſequenter nō cō
tinerent cōem utilitatē etiam eccleſiarum,et ponde
rent illa uerba,iſti uerò onera ſua ferè uniuerſa impo
nunt eccleſijs &c.& hoc mō ēt uelint intelligi debe-
re tex.in c.auerſus.eo.tit.qui uenit ad interpretationē
declaratiuam,uel melius extenſiuam;& per modum
additionis,iuxta no.per Bar.in l.oēs populi.col.18.in
uerſi.ſexto principaliter quæro.ff. de iuſti. & iure. qa
11 †lex interpretās in dubio debet intelligi in termini
legis interpretatæ, ut in l.ſi alterius.C.ſi minor ſe ma
io.dixe.& in auth.de fil.ant.dotal.inſtru.nat.Bar.in au
12 th.ſacra pub. col. 2.C.ſi aduer.uen.tn̄ uerius eſt,ꝙ†lo
quatur de oneribus impoſitis pro neceſſitate, & com
muni utilitate tā clericorū,ſeu eccleſiarum,quàm la
corum,prout loquimur in caſu occurrēti: q̄ intellige
tia colligitur ex uerbis illius tex.in pluribus locis,pri
mo dū loqutur de foſſatis abſolutè, q̄ poſſunt etiā u
litatē eccleſiarū reſpicere,ut qa eſſent foſſata facta ad
munitionē ciuitatis iuxta ea,quæ habentur p Iac. Bu
tri.in d.l.ad inſtructionē.ſiue eēnt foſſata generalite
pro utilitate poſſeſſionū,& p̄diorū iuxta tex.in l. fi
cinus.iuncta l.præced.ff.de aq.plu.arc.Secūdo dū ill
tex.expreſsè in uerſ.quo circa &c.cōſiderat cōem u
litatē,ut ibi ad releuādas cōmunes utilitates, uel ne
ceſſitates,ubi laicorū nō ſuppetunt facultates:& ill
uerba,iſti uerò onera ſua &c.in cōtrariū,ut ſupra,pō
derata debēt intelligi reſpectu partis ipſorū laicorū
nō.n.negat ille tex.quin loquatur de oneribus impo
ſitis pro cōi utilitate,quāuis dicat,iſti,hoc eſt laici o
nera ſua &c.nā qđ cōe eſt,meū dici pōt.l.ſerui electio
ne.de leg.1.in §.1.& ſi tex.in d.c.nō minus. loquitur,
ut dictū eſt,idē eſt dicendū de tex. in d.c.auerſus. qui
ad interpretationē illius emanauit, ut ex eius uerbis
colligitur iunctis p̄miſſis, & hæc ſunt de mente Abb
in d.c.nō minus.in 5.col.& in cōſ.3.in 1.uol.rn 1.fun
damē.in 1.col.& nota,quia dicta iura ēt loquūtur de
oneribus patrimonialibus, quæ imponūtur perſonæ
pp res,& ibi foſſata, ſiue expeditiones, ſeu alia q̄libe
agēda de bonis clericorū &c.¶Secūdo induco tex.in
cle.uni.de immu.eccl.& in c.1.eo.tit.in 6.ubi ī d.cle
poſtquā correxit tex.in c.clericis laicos de immu.ec
cle.in 6.ſubdit,ꝙ laici exigētes,& extorquētes à cleri
cis,& ab eccleſijs taleas,ſeu collectas, aut exactiones
quaſcūq;,& illis cōſiliū dantes,& auxiliū, uel fauor
ad præſtādas ſubuētiones laicis,incurrūt pęnas Lat
ranē.cōcilij,de qbus in d.c.nō minus.pōdero illa uer
ba,aut exactiones quaſcūq;,& cōſequēter ēt, quæ cō
tinerēt cōem utilitatē tā clericorū, quàm laicorum,
arg.l.baliſta.& ibi Bar.ad treb. pondero ēt illa uerba,
ad p̄ſtandas ſubuētiones laicis;ergo loquitur in caſu,
quo tā laici,quàm clerici tenerētur.Præterea ille tex.
in §.uolētes.uenit ad interpretationē Lateranē.con-
cilij,de quo in d.c.nō minus.ergo in caſu,quo cōis eſ
ſet utilitas,ut ſupra dictū fuit in primo funda. & ſic ēt
in caſu,quo uerſatur cōe bonū,eccleſiæ aggrauari nō
poſſunt,niſi,ut ĵ.dicetur:& in d. c.1. pondero illa uer
ba,taleas,& collectas,ſeu exactiones quaſcūq; eccle-
ſijs &c.imponere,uel exigere ab eis pro domibus, p̄
dijs,uel quibuſcūq; poſſeſſionibus &c. nec debet atte
di quælibet cōſuetudo contraria,quia tanquā contra
utilitatē eccleſiæ nō ualeret c. quāquā. de cenſi. in 6
& arg.c.1.de cōſue.& cū ille tex. loquaī de collectis
infert,ꝙ loquitur de oneribus patrimonialibus, quæ
imponūtur perſonæ pp res,ut colligiī ex uerbis Bar.
in l.reſcripto.§.ſciēdū.ff.de mun.& hon.& in caſu oc
currēti tractatur de huiuſmodi onere reali,ergo &c.
¶Tertiò ad fauorem eccleſiarum facit extrauagans
Bened.11.ſub rub.de immu. eccle.ibi taleas,decimas,
uel aliam quottam, ſeu quantitatem aliquam de pro
uentibus bonorum ſuorum,aut eccleſiarum,& ibi in
uer.cæterū. ¶Quarto corroborantur prædicta, quia
13 negari nō pōt,†ꝙ ubi adeſt magna neceſſitas,& cōis
utilitas,ac ēt pietas,eccleſiæ nō poſſint cōpelli ad cō
tribuendum cum laicis ad onera pro tali neceſſitate,
& utilitate,ac pietate impoſita,ut uidentur uelle cōi
ter doct.in d.c.non minus.& ibi eſt tex. in d. c.aduer-
ſus.& doct.in d.l.ad inſtructionē. & habetur per mo-
dern.in d.l.placet.& in uarijs conſilijs, ut traditur per

And.

And.Barb.in d.cōſ.29.& in d. cōſ. 3. & cū totale fun-
damentū aduerſariorū in hoc cōſiſtat, ideò pro intel-
ligētia dico, & ita arbitror de iure uerū eſſe, qđ prędi
ctū aſſumptū, & opinio doctorū, de qua proximè, dēt
intelligi nō ſimpł̃r, ſed pluribus concurrentibus, pri-
mo, ut dictū eſt, ꝙ adſit magna neceſſitas, ut probaẗ.
in d.c.nō minus.& in d.c.aduerſus, ibiq; Abb. & in d.
extrauag. ſecūdo cōis utilitas, uel ſaltē pietas, ut in di
ctis iuribus, & de pietate probatur. in d.l.ad inſtructio
nē.& in d.c.peruenit.de immun.eccl. & optimè. in d.
c.nō minus, ĩducēdo, ut ſupra, tertio, ꝙ ſit tale onus,
ad qđ ſubſtinendū non ſufficiant laici, q̱a clerici, &
eccleſiæ ſolū tenentur cū laicis contribuere in ſubſi-
dium, & vbi laicorum non ſuppetunt facultates, ut
in d.c. non minus.in d.c. aduerſus. & clarius in d. ex-
trauag. ibi cæterū attendant clerici, & alij prælati ec-
cleſiarū, ꝙ in hmōi ſubuētionibus ſolū caſum neceſ-
ſitatis, aut cōis utilitatis, ubi laicorū ad id non ſuppe-
tunt facultates &c. Quarto requiritur, ꝙ ad onus hu-
iuſmodi imponendū uoceẗ totus clerus, ut ꝯſentiat,
nec ſufficeret eṗs cū capitulo ſuo, nā qđ oēs tāgit, par
ticulariter ab oĩbus approbari dēt.c.qđ oēs.de reg.iu
ris.in 6. hr̃.in c. cum oēs. de cōſtitut. & probaẗ.in d.c.
aduerſus, ibi, uerum ſi qñ eṗs ſimul cū clericis &c. &
Abb.in d. c.nō minus.in 4.notab.ubicunq; tñ abſq; iu
ſta cauſa clerus nollet ꝯſentire, tūc poſſet procedere
id, qđ uoluit Abb. in d.c. non minus. in pen.col. qđ ēt
intelligo concurrentibus aliis neceſſarijs p̱ p̄dicta, &
infra dicenda. Quinto requititur, ꝙ onus imponatur
conſulto Papa, ut in d.extrauag.& in d. c.aduerſus, &
Abb.in d.4. notab. p̄dicta ferè oĩa requirit. Sexto re-
quiritur, ꝙ ad hoc onus ſoluendū clerici, & eccleſiæ
cogantur ab eṗo, & à ſuo ſuperiore eccleſiaſtico: lai-
ci.n. & ptātes ſeculares nō pñt ſe intromittere, ut ip-
ſos cōpellant, ut hr̃. in d.l.ad inſtructionē per Bal. cū
quo cæteri per tranſeunt, maximè Abb.in d.c.nō mi-
nus.in 5.col. Idēq; uult Guid.Pap.in d.q.78.& cū præ-
dictis requiſitis cōcurrit Abb. ēt in d.conſ.3.qui ad fa
uorē eccleſiæ ꝯ̃ laicos cōſuluit. Quibus præmiſſis re-
quiſitis ſtantibus, vr̃ ēt, ꝙ ſecundū iuris rigorē clerici
non teneantur cōtribuere, niſi ex quadā gr̃a, & æqui-
tate: Vnde tex.in d.c. aduerſus monet laicos humili-
ter, & deuotè recipere cū gratiarū actione, qđ à cleri-
cis offertur, & Hoſt.in ſum. ſub tit.de immu. eccl. in
§.quib.muneribus.in 3. col. ver. hæc vera &c. quē re-
fert, & ſequitur Alb.in d.l.ad inſtructionē, dicit, ꝙ cle
rici non coguntur, ſed charitatiuè cū gratiarū actio-
ne conferre poſſunt, ſi uolunt: ex quibus infertur, ꝙ
ſecundū regulas ſacrorū canonū prohibitū eſt in ali-
quo eccleſias grauare, niſi concurrentibus prædictis,
ut probatur in iuribus ſupra pro hac ſecunda parte al
legatis: Itē infertur, quòd cū oĩa p̄dicta requiſita in-
teruenerint in imponendo onus, de quo in prædictis
literis apoſtolicis Pauli II. & aliorū ſucceſſorū ponti
ficum, quia clerus dictæ impoſitioni oneris conſenſe
rit & ſoluere promiſerit, & ad nihil ultra ſoluendū co
gi poſſit ratione neceſſitatis, & cōis vtilitatis in repa
rando ripas, & aggeres, & in faciendo alia, de quibus
in dictis literis, ſequitur, quòd iuſtè, & legitimè, & iux
ta permiſſionē ſacrorū canonū ad dictū onus ſoluen
di 10. ſolidos tm̃ pro quolibet denario extimi clerici,
& eccleſiaſticæ perſonæ tenentur, & per ſuos ſuperio
res eccleſiaſticos ad id deputatos, & non per alios co
gi poſſunt, ut ſupra: Et è contra ex prædictis conclu-
dendum eſt ipſos clericos nullo modo teneri ad con
tribuendum cum laicis ad onus, de quo agitur,
quod dicitur extraordinarium, iuxta not.per Bart.in
l.1.C.de mulieribus, & in quo loco.col.vltim.lib.10.
per Bal.in l.omnes.C.ſine cenſu.in 2. col. in uerſ. ad-
uerte tñ &c. & Hoſt.in ſum.in tit.de immu.eccl.in §.
q̱bus.in 2.col.nā ad hoc munus extraordinariū impo
nēdū nō fuit uocatus clerus, nec is aliquo mō conſen
14 ſit, iuſtāq; cauſam habuit nō cōſentiēdi, quia † & ſi uo
luiſſet cōſentire, & ſoluere, nō potuiſſet impunè, cū
hoc clerus facere nequeat niſi conſulto Papa iuribus
ſupra allega.ut in d.c.aduerſus cum ſimil. Itē ad hoc
onus ſuppetūt facultates laicorū, ergo inferẗ, ꝙ exige
re tale onus dr̃ eſſe ꝯ̃ prohibitionē ſacrorū canonū, q̱
ſolū admittūt eccleſias teneri ad cōtribuēdū cōcurrē
tibus p̄dictis requiſitis, & ideo dici pōt, hoc onus, de
quo agitur, fuiſſe expreſsè prohibitū p̱ literas apoſtoli
cas Pauli, & aliorū Pōtificū &c.ut in literis ipſis conti
netur. ¶ Quinto principaliter ſuadentur prædicta ad
fauorē eccleſiarū, cōſiderādo, ꝙ onus, de quo diſputa
tur, ultra ꝙ ſit extraordinariū, ueluti colligiẗ ex ijs, q̄
15 uoluit Bar. in d.l.1.& Bal.in d.l.oēs, † ad quod regula
riter eccleſiæ nō tenentur. d.c.nō minus.cū ſim.& ibi
Abb.in 4.col.l.ſacroſācta. C. de ſac.ſan. ecc.diciẗ eſſe
ēt onus patrimoniale, quod imponitur perſonæ pro
rebus, & imponitur ipſi rei de eo, quod nō percipitur
ex re ipſa, nec eſt in ipſa re, ſed oĩno extra rē, quia de
16 bet pro ipſa re præſtari certa quātitas pecuniæ: Et † ad
tale onus eccleſiæ nō tenentur, nec clerici, nec ēt lai-
ci ciues nō ſubditi, quāuis ĩ loco patrimoniū habeāt.
l.reſcripto.§.fi.& ibi Bar.ff.de mun.& hono. & ē tex.
in c.1.de immu.ecc.in 6.in cle.unica.eo.tit.q̄ iura lo-
quuntur ēt de collectis, quæ dicūtur onera, & quæ in-
iunguntur perſonis pro rebus, ut uoluit Bar.in d.l.re-
17 ſcripto.§.ſciēdū, & in d.l.unica, ſi † tamē extaret con-
ſuetudo in cōtrariū, ea noceret ſolū laicis, ut no.Bar.
in d.l.unica.C. de mulierib.& in quo loco, lib.10.ſed
nō eccleſijs, tū q̱a illa eſſet ꝯ̃ utilitatē eccleſiæ, ut ſu-
pra, tū q̱a diceretur eſſe ꝯ̃ libertatē eccleſiæ, auth.caſ-
ſa.C.de ſac.ſan.ecc.iūcta auth.nulla cōitas.C.de epiſ.
& cle.qui tex.multum in caſu occurrēti eccleſiijs fa-
18 uet. Et † ſecūdū prædicta pōt intelligi. tex.in d. c.non
minus. in d.c.aduerſus.in c.1.de imm. eccl. in 6. & in
c.quāquā.de cenſib. eo.lib.cū alijs pro hac parte alle-
gatis; & cū his cōcordat id, quod dixit Bal. in d.l.om-
nes.in 2.col.in uer.ſpālis autē impoſitio &c.C.ſine cē
19 ſu, quòd † impoſitiones ſpāles ſunt, quæ imponuntut
in aliqua ciuitate, uel loco ad cōfectionē certi operis
publici, ut aquæductus, uiæ, pōtis, uel alterius publici
operis, aut publicæ neceſſitatis, & ſi tales impoſitio-
nes iniūgerenẗ perſonis pro rebus, nō tenētur hi, qui
nō ſunt ſubditi, quales ſunt eccleſiæ, & laici etiā forē-
20 ſes, ad quod allegat.d.l. reſcripto. Et † quāuis Abb. in
d.c.nō minus dixerit, quòd ratione pietatis eccleſiæ
tenentur ad onera unà cū laicis cōtribuere, ut ibi per
eū circa finē in uer. fateor tñ abſq; quod conſulaẗ Pa
pa, quod tāquā dictū nouū inquit eſſe notandū, cōtra
riū tamē mihi eſſe uerius vr̃, ut tenuit gl.in §. nouarū.
16.q.2.& Gl.in d.l.ad inſtructionē, præciſè Hoſt.in d.
§.quib.in ſum.de immu.eccl.in prin.3. col. & etiā ibi
in uer.& hæc uera putamus &c. & probaẗ rectè intuē
ti in d.c.nō minus, dum loquitur de foſſatis, quæ fiūt
pro tuitione, & defenſione ciuitatis, ac ēt pauperum,
pupillorū, uiduarū, & aliarū miſerabilium perſonarū
& faciunt alia iura ſupra ad hoc pōderata, & eſt de mē
te Bal.in d.l.oēs.in 2.col.uer.ſpecialis autē &c. ubi lo
quiẗ de refectione uiarum, pontium, & aquęductus q̄
cōtinēt in ſe pietatē, ut habeẗ in d.l. ad inſtructionē,
& multi ēt p̄ſupponunt.in d.c. nō minus, & Hoſt. in
d.§.q̱bus, & tñ vult, quòd nō ſubditi, ut ſunt eccleſiæ,
non teneantur, hoc idem eſt de mente Alb. de Ro.in
d.l.ad inſtructionem. Præterea licet uerum ſit, quòd
clerici poſſint cogi incōſulto Papa, ut inquit Abb.tñ
ipſe nō excludit reliqua requiſita, de quibus ſupra, &
ideò in caſu iſto clerici cogendi ſunt per ſuum ſupe-
riorē, ut ibi per Abb. Idē etiā dicēdum eſt quoad alia,

uidelicet, ꝙ onus fuerit iniunctũ adhibito cõſilio cle
ricorũ, ipſisq; uocatis, ut dictũ fuit: Itẽ hoc ẽt proce-
deret ꝯ clericos in ſubſidiũ, & ſic qñ facultates laico-
rũ non ſuppeterent, ut in d.c.non minus.in d.c.aduer
ſus. & in d.extrauag. vnde cum non interuenerint hu
iuſmodi requiſita, eccleſiæ non tenebuntur cõtribue
re: multa alia ad propoſitum poſſem adducere, ſed ul
terius non eſſe inſiſtẽdũ putaui, & me remitto ad ea,
quæ in d.conſ.3.ponit Abb.qui quarto loco arguit ex
mente cõcilii Lateran.de quo in d. c.non minus, ibi,
de bonis eccleſiarũ, & clericorum, & pauperũ Chri-
ſti uſibus deputatis &c. iunctis uerbis Abb. tam in d.
cõſ.q̃ in d.c. non minus. ubi ferè de uerbo ad uerbũ il
lud conſiliũ refert. Et hanc ſecundã opi.ad fauorẽ ec-
cleſiarũ, ut ſ. corroboratã ſequor tanquã de iure ue-
riorem, ac ẽt quia fauet eccleſijs, pro quibus in dubio
eſt iudicandũ.l.ſunt perſonæ.ff.de relig. & ſump.fun.
¶Supereſt, ut tollantur ꝯria, quo cõcluſio poſita pro
eccleſijs ab oĩ difficultate nitida remaneat; in primis
21 itaq; †non obſtãt tex. vulgares in d.l.ad inſtructionẽ.
& in d.l.neminẽ. ſuꝑ qbus tenentes ꝯriũ potiſſimè ſe
fundant, nã, ut fuit de mente Bar.ibi.corriguntur per
tex.ĩ auth.nulla cõitas.C.de epiſ.& cle.& expreſsè uo
luit Hoſt.in d.§.quibus.& clarius Abb.in d.conſ.& in
d.c.nõ minus.maximè per illũ tex.ibi adijcimus, ut ꝯ-
22 ſtitutiones, & ſnĩæ, q̃ &c.Præterea †ut inquit Io.And.
in d.c.nõ minus.& ſequiẽ Abb.ibi.& in d.cõſ.3. leges
imperiales mẽtionẽ facientes expreſſam de eccleſijs
ſunt ipſo iure nullæ.auth.caſſa.C.de ſacroſ.ecc.ẽt ſi ta
les leges ad bonũ, & ad fauorẽ eccleſiarũ tenderẽt. c.
eccleſia S.Mariæ.& ibi oẽs ſcribẽ.& in c.q̃ in eccleſia-
rũ.& in c.1.ubi dixi.de conſt.& hoc ex defectu ꝑtãtis,
& iuriſdictionis. arg.c.fi.de cõſti.in 6.iuncta l.fi.C.ſi à
nõ cõpet.iud.c.at ſi clerici.de iud. & c.ſi diligenti. de
for.cõp.ergo à maioritate rõnis idẽ & magis dđm eſt
in legibus imperialibus, & laicorũ, q̃ exꝑſsè diſpone-
rẽt in odiũ, & ꝓiudiciũ eccleſiarũ. auth.multo magis.
C.de epiſ. & cle. Præterea quãuis multi Doct. & fortè
magis cõiter uelint eccleſias ẽt teneri ſolũ ad onera,
q̃ concernunt utilitatẽ cõem, & pietatẽ, ac neceſſita-
tẽ magnã, per tex.in d.l.ad inſtructionẽ.& in d.l.nemi
nẽ. cum ſi.tamen horum opin. ſolũ fundata ſuper di-
ctis iuribus debet dici falſa, nulliuſq; momẽti, & ſuꝑ
ea nullũ eſt faciendum fundamentũ, quia illi aduer-
ſantur plura iura canonica, quibus in cauſis eccleſiæ
ſtandũ eſt, non obſtante legum humanarũ diſpoſitio
ne ad not.per glo. & Doct.in d.c.1.extra de nou.ope.
nun. & ponunt ſcrib. ibiq; ego dixi in d. c.1. extra de
conſtit. Aduerſatur.n.tex.in d.c.non minus.in d.cap.
aduerſus.in d.c.j.de immu.ecc. in 6.in c. quanquã.de
cenſi.eo.lib.in cle.præſenti.de cẽſi.in clem. unica. de
immu.eccl.& in d.extrauag. Bonifacij, necnõ aduer-
ſantur auctoritates plurium glo. & Bart. ac aliorum,
23 quos ſ.pro eccleſijs allegaui. Et †ab opi. Doct.quæ ẽt
eſſet cõis, receditur, qñ reperiretur exꝑſſa iuris diſpo-
ſitio in ꝯrium, ut uolunt ſcrib.oẽs Io.And. Ant.Abb.
24 & alii in d.c.1.circa fi.de cõſti.& ibi tetigi. Rurſus †ſi
leges ciuiles diſponentes expreſsè de eccleſijs ad me
rũ illarum fauorẽ ſunt nullæ, nec ſunt aliquo mõ in
iudiciis allegãdæ, quanto magis dicetur nulla, & fal-
ſa opinio Doct.etiam cõis, quæ eſſet fundata ſuper di
ctis legibus ciuilibus ẽt fauorabilibus eccleſijs, qm̃ di
ſpoſitio legalis eſt neceſſaria, doctorum uerò magi-
ſtralis, ut inquit Bar.in l.ꝓlatã.C.de ſent. & interloc.
gl.in c.de libellis.21.diſt.& in hanc ſententiã, ꝙ dictę
leges ſint correctæ, ultra ꝓdicta uoluit Hoſt.in ſum-
ma.in d.§.quibus.de immu.eccl. ¶Non obſtat ſecun
dũ fundamentũ de tex.in c.2.quod incipit, ꝓuenit.de
immu.eccl.inducendo, ut ſ.quia pro reſponſione di-
ci põt, primo ꝙ parũ facere vr̃ ad cauſarũ deciſionẽ,

cum habeat uarios intellectus, ut colligitur ex dictis
Doct.ibi, & ideò non eſt ſuper illo faciendũ fundamẽ
tũ, ut inquit Bar.in l.ambiguo.ff.de reb. dub. Secũdo
25 ille tex.intelligitur, † qñ ciuitas timeret, ne à ſarace-
nis, & infidelibus inuaderetur, qa ad illius cuſtodiã ẽt
clerici unà cum laicis tenentur, & cũ hoc intellectu
pertranſeunt Doct.cõiter ibi. & Abb. in d.c. non mi-
nus.& in d.cõſ.3.cuius quidẽ rõ põt eſſe periculũ ani-
marũ, qđ ſequi poſſet, ſi ciuitas ab infidelibus occupa
retur.arg.eorũ, quæ habentur in c.1.de præſcr.& in c.
placuit.16.q.3.c.omni timore.& c.igitur. iuncto §.p-
ced.23.q.8. Tertio intelligitur in laicis ſeruiẽtibus ec-
cleſiæ, ut ſunt ſerui, coloni, & ſimiles, nã imminente
magno periculo propter cõem utilitatẽ tenentur ad
cuſtodiam ciuitatis una cum laicis. Quarto poteſt il-
le tex. intelligi etiam, qñ ad cuſtodiam ciuitatis non
ſufficerent milites, & laici, qm̃ in ſubſidium propter
magnã neceſſitatẽ, & periculum, & ſic ob cõem utili
tatem clerici, & alii eccleſiaſtici tenentur, & cogi poſ
ſunt ad cuſtodiam ciuitatis. arg.eius, quod dr̃ de one
ribus, quæ imponuntur perſonis propter res, ut in d.
c.aduerſus. in d.c.non minus.& in d.extrauag.Bene-
dicti xj. Poſſet quinto reſpõderi illũ tex.debere intel-
ligi uolente, & conſentiente ep̃o ciuitatis, & non ali-
ter, & in caſu iſto propriè loqtur ille tex. ubi Papa dat
ep̃o hanc poteſtatẽ, non aũt laici poſſunt cogere, nec
ad illorũ inſtantiã: pro quo facit id, quod ſ. inter alia
requiſita dictũ fuit, & fortè non erraretur, ſi text. ille
intelligeretur, qñ ipſi clerici uocati ad cuſtodiam ꝯ-
dicerent abſq; iuſta cã, quia tunc ep̃s poſſet illos cõ-
pellere, ut ibi, ſed ad hoc oẽs generaliter compellan-
tur &c. ¶Nõ obſtat tertiũ principale de doctri. Abb.
in d.c.non minus.in pen.col.ibi. fateor tamen &c.ga
ſupra fuit reſponſum. ¶Non obſtat quartũ, dũ ponde
rantur quædã uerba poſita in literis apoſtolicis Pauli,
& aliorũ põtificũ, & primo uerba poſita in literis Pau
li ij.ibi, ac uobis diſtrictius inhibuerat, ne ſupra id oc
caſione quorumcunq; ſecularium onerũ uobis.ſ.lai-
cis incũbentium aggrauare quoquo modo præſume
retis &c. euitari facillimè poſſunt, & fortè in ꝯriũ re-
torqueri hoc modo, onera, quæ incumbunt ipſis lai-
cis taliter, quòd non clericis, ſunt illa, quæ imponun
tur abſq; cõſenſu cleri, & inconſulto Papa. Itẽ ꝙ talia
ſint, q̃ ſoli laici ſufferre poſſint, alioquin in ſubſidiũ
etiam clerici tenerentur, ſi eſſent impoſita ob magnã
neceſſitatẽ, & cõem utilitatem, ſed onus, de quo agi-
tur, fuit impoſitũ abſq; conſenſu cleri, qui ſemper ꝯ-
dixit, item inconſulto Papa, qui ſolum conſultus fuit
ſuper onere x. ſolidorum pro quolibet denario exti-
mi &c. de quo principaliter in dictis literis apoſtoli-
cis, ergo uirtute dictorũ uerborũ in literis Pauli ij. po
ſitorũ, non poſſunt ad hmõi onus teneri, ẽt ſi cõtine-
ret cõem utilitatẽ, & neceſſitatẽ: oĩa.n.onera, q̃ impo
nuntur ẽt propter neceſſitatẽ, & cõem utilitatẽ, de iu
re dicũtur laicis ſimpliciter, & ſolũ ipſis incumbere,
quando non interuenit conſenſus clericorum, & Pa-
pa non fuit conſultus, & ſunt talia onera, quæ laici
ꝑ ſe ſupportare poſſint, per ea, quę ſupra latius dicta
fuere. Item illa alia uerba, de quibus in literis Alex.
Papæ, ibi, dũmodo ab eiſdem eccleſiaſticis perſonis
aliquid ultra dictam ſummam non exigerent, quod
ab ipſis ſacris canonibus prohibeatur exigi, ut præfer
26 tur, obſtare non uidentur, quia† onera illa dicuntur à
ſacris canonibus prohibita imponi ipſis clericis, quæ
non ſunt impoſita ob neceſſitatẽ magnam, uel quę
non continent cõem utilitatem, uel quãdo in impo-
nendo non interuenit ꝓſentia, & conſenſus cleri, nec
fuit Papa ſuper hoc cõſultus: Itẽ quando laici ſuffice
rent ad ſupportandum tale onus, ut dictum fuit ſupra
ĩ quarto fundamẽto principaliter pro eccleſijs facto:

ſed onus, de quo lis eſt, & ſermo, quāuis fuerit impoſi
tū ob neceſſitatē, & cōmunem utilitatē contineat, tñ
alia requiſita nō interuenerunt, ergo dr̄ prohibitum
per ſacros canones imponi ipſis clericis, & ideò ad ſo
los laicos pertinet. Præterea Alexander Papa apponē
do illā clauſulam, dūmodo ab eiſdem &c. vt ſ̃. relatū
fuit, refert ſe ad alias literas apoſtolicas præcedentes
Pauli ij. ut ibi præfertur, prout etiā aliæ ſubſequentes
literæ aliorū Pōtificū, Iulij uidelicet, Clemē. & Pauli
ad eaſdē literas Pauli ij. ſe referunt: quo fit, ut dictæ li-
teræ Alexādri etiā in illa parte, dūmodo ab eiſdē &c.
intelligantur, & declarationē recipiant à literis Pau-
27 li, dū de eodē loquitur, quia † dicta in lege, & diſpoſi-
tione relata cenſenť poſita in lege referente ita, quòd
lex referens declaratur, & interpretatur à lege relata.
l. oēs. C. de præſcr. 30. an. l. 2. ff. de coniung. cū eman.
lib. gl. in c. is, qui. de elec. in 6. cum ſi. ſed in literis Pau-
li ſimpliciter, & abſolutè ſub excōicationis pęna pro-
hibetur, ꝙ clerici ultra onus, de quo principaliter in
dictis literis, nullo modo aggrauentur, ſeu cogantur
ad ſoluendū aliud onus, nec aliquid aliud, ergo nō po
terunt cogi ad ſoluendū onus, de quo agitur, & quod
fuit impoſitū pro cornellis, & paraduciis faciendis,
quia eſt onus penitus diuerſum ab onere, de quo in di
ctis literis, ut colligitur ex prædictis, & nullus negat.
Præterea Clemens in ſuis literis referendo ſe ad lite-
ras Pauli, Alexādri, Iulij, & Sixti, appoſuit clauſulam
magis conformē clauſulæ ipſius Pauli, quā clauſulæ
Alexandri. Inquit. n. dūmodo ad ſoluendū aliquid ul-
tra, quā per prædictorū prædeceſſorū literas cogi po-
terant, cogi nō poſſent &c. abſq; illis uerbis, ꝙ ab ip-
ſis ſacris canonibus prohibeatur exigi. Itē oēs alii Pō
tifices approbauerunt literas Pauli ij. & ad illas peni-
tus ſe remiſerunt tanquā ad principiū, & fundamētū,
ergo infertur, ꝙ ſimpliciter, & abſolutè in hoc ſtādū
ex literis Pauli, ac ēt Clementis, & ſ̃m illas debent in-
telligi literæ Alexandri, in illa parte dūmodo &c. quę
28 uidentur aliquid ultra ponere, ut dictū fuit: nam † ini
tiū, & principiū conſtitutionis, qñ generale eſt, ut eſt
clauſula, de qua in literis Pauli, tanquā fundamentū
eſt inſpiciendū, & ab illo ſumi debet interpretatio. l.
regula. §. fi. ff. de iur. & fac. ign. & facit text. in l. 1. ff. de
orig. iur. ¶ Quinto principali fundamento colligitur
reſponſio ex latè deductis ſ̃. in 4. arg. facto ad fauorē
eccleſiarū. ¶ Nō obſtat ultimum arg. principale, qm̃
29 † illa diſtinctio, ꝙ debeat attendi, utrū rebus onus fue
rit impoſitū ante, quā ad eccleſias puenirent, an uerò
poſt quā peruenerunt, quia primo caſu eccleſia ad il-
lud tenetur, ſecundo uerò caſu, minimè procedit in
oneribus merè realibus, q̄ fuerūt impoſita rebus pro
ipſis rebus, non aūt in oneribus, quę imponuntur pſo
nis propter res, ut colligitur ex uerbis Inno. quē Abb.
& reliqui ſequuntur in d. c. nō minus, & per Bal. in d.
l. oēs. C. ſine cen. per Bar. in d. l. uni. C. de mulier. &c.
lib. 10. per Mod. in d. l. placet. per Abb. in d. conſ. 3. &
per Phil. Frā. in c. 1. de immu. eccl. in 6. cū plurib. aliis
ſi. quæ allegari poſſent: ſed onus, de quo agitur, nō eſt
merè reale, ſed impoſitū eſt perſonis propter res, er-
go in illo non habet locum prædicta diſtinctio, quo-
niam ad tale onus regulariter eccleſiæ non tenentur
contribuere, niſi eo modo, quo ſupra dictum fuit. Po
tuiſſem plura alia ſcribere ad fauorem cleri Ferrarien
ſis, ſed cum arbitrer omnino pro eo iudicandum eſ-
ſe, ſi iuris canonici metas nolimus excedere, ideò his
cōuentus finē huic cōſultationi impono. Laus Deo.

S V M M AE.

1 *Alienatio rei eccleſiæ ob cauſam maioris utilitatis facta de licen-*
tia, & auctoritate epiſcopi, ſeu uicarij ualet, licet auctoritas
Papæ non interuenerit, & quando, num. 6.
2 *Pupilli, & minoris bona pp maiorē utilitatē alienari non poſſunt.*
3 *Inſtrumento maximè in antiquis eſt ſtandum.*
4 *Solennitas quando prꝧſumitur ex diuturnitate temporis, & uer-*
bis inſtrumenti narratiuis.
5 *Papę licentia ex diuturnitate temporis non prꝧſumitur.*
7 *Emphyteoſis eſt alienatio.*
8 *Mandatum, & commiſſio, ſiue delegatio an ex diuturnitate tem-*
poris, & uerbis inſtrumenti enunciatiuis præſumatur.
9 *Alienatio rei eccleſiæ facta ex cauſa iuſta, & cum ſolennitate*
requiſita ualet, licet cauſa allegata in ſe uera non eſſet.
10 *Eccleſia quando, & ex quibus reſtitui poſſit.*
11 *Eccleſiæ, ſeu minori, quomodo ſit ſuccurſum, quando pretium rei*
ſuæ alienatæ fuit apud aliquem effectum nō ſoluendo depoſitū.

EPITOME.

ALIENATIONEM rei eccleſiæ factam ex cauſa maio
ris utilitatis eccleſiæ, & cum licentia, & auctoritate
epiſcopi, ſeu eius uicarij ualuiſſe, licet auctoritas Pa-
pæ non interuenerit, hic probatur.

CONSILIVM XXXII.

IN præſenti cā requiſitus de aliquali iuris
informatione paucis agā, offerens me ple
nius dicturū, ſi opus erit. Et ex ijs, quæ in
1 facto proponuntur, vr̄, † ꝙ licentia, & au-
ctoritas uicarij, & ſic inferioris Papæ ſufficiat, dūmō
alienatio fuerit facta ex cauſa maioris utilitatis eccle
ſiæ. c. ut ſuper. in fi. de reb. eccle. nō alie. gl. in ſumma.
& c. ſine exceptione. 12. q. 2. & in hoc differt pupillus
2 ab eccleſia, quia † propter maiorem utilitatem bona
pupilli alienari non poſſunt. l. ſi fundus ſterilis. ff. de
reb. eo. & ibi gl. quāuis ꝯrium, & malè ſenſerit glo. in
l. mādata. ff. de offi. eius, cui mand. eſt iuriſd. ut latè di
xi in c. j. extra de in integ. reſti. & de euidentia utilita-
tis probatur ex relatione facta, de qua aſſeritur in in-
3 ſtrumento, † cui ſtandum eſt, maximè in antiquis, ad
not. in l. ſciēdū. ff. de uerb. obli. in l. qui in aliena. ff. de
acq. hære. per Fel. in c. qm̃ cōtra. col. 24. uerſ. ſeptima
cōcluſio. de prob. & in c. albericus. in antepen. & pen.
col. de teſti. & in c. ſicut. de re iud. col. antepen. qui di-
4 cit, ꝙ † ſi in inſtrumento actus principalis narratiuè
fieret mētio de ſolēnitate, de qua ſolet fieri ſcriptura,
ſeu inſtrumentū ſeparatū, illa ex diuturnitate tēporis
prꝧſumitur, dūmodo ſolēnitas ea in inſtrumento fue
rit benè, & ordinatè relata, ut ibi, & faciūt ea, quæ ha-
benť in auth. ſi quis in aliquo. C. de eden. Nec obſtat,
5 ꝙ † qñ actus fieri non pōt, niſi de licentia Papæ, illa ex
diuturnitate tēporis non præſumitur. Fel. in d. c. ſicut.
col. 20. ſed in alienatione rerū eccleſiæ requiritur licē
tia Papæ, etiam, qñ fieret ex cā iuſta, ut hr̄ in extrauag.
6 Pauli, ergo &c. quia reſpondetur primo, † ꝙ qñ con-
ſuetum eſſet in loco alienationes fieri cū licentia, &
decreto epiſcopi, prout eſt Bononiæ, quod pōt proba
ri ex pluribus alienationibus factis, in quibus ſolum
licentia, & decretū uicarij, & epiſcopi interuenit. iux-
ta not. ꝑ Bar. in l. ſemper in ſtipulationibus. ff. de reg.
iur. tunc illi conſuetudini eſt ſtandum, ut habetur la-
tè per Fel. in c. cum cauſa. in 5. col. in 1. & 5. limi. de re
iud. Secundo nō procedit prohibitio dictæ extrauag.
in rebus, quæ propter euidentē utilitatē alienarētur,
& uenderentur. Itē nec in rebus, quæ ſolitæ eſſent an-
tiquitus in emphyteoſim concedi, ut in ea hr̄: Sed in
caſu noſtro facta fuit uēditio in, & propter euidentē
utilitatem, item de re conſueta in emphyteoſim con
cedi, ut conſtat ex inſtrumento, & ſolitū dr̄, quod ſe-
mel factum prius fuit. Bar. in l. mela. §. 1. ff. de alim. &
7 cib. leg. ergo &c. Et rō eſt, quia cum † emphyteoſis ſit
alienatio. c. nulli. de reb. eccleſ. nō alien. l. fi. C. de reb.
alie. nō alie. Imo. & Bar. poſt gl. in l. codicillis. §. inſti-
tuto. ff. de leg. 2. & res ſolita fuerit alienari, ſeu in em-
phyteoſim ꝯcedi, facilꝰ pōt ſine illa ſolēnitate, & ſic